

Recenzja pracy doktorskiej lek. med. Emilii Szafran
pt. „Ocena jakości życia dzieci z częstoskurczem nadkomorowym
leczonych za pomocą zabiegu ablacji przeznaczeniowej”

Przedstawiona do oceny praca doktorska składa się z cyklu 3 prac:

1. *Szafran E, Baszko A, Bukowska-Posadzy A, Moszura T, Werner B, Siwińska A, Banach M, Walkowiak J, Bobkowski W. Evaluation of medical and psychological parameters of quality of life in supraventricular tachyarrhythmia children. A comparison with healthy children. Arch Med Sci. 2016 Oct 1;12(5):1052-1063. Epub 2016 Aug 24.*
Wskaźnik Impact Factor ISI: 1.969
Punktacja Min. Nauki: 30.000
2. *Szafran E, Baszko A, Bukowska-Posadzy A, Łażniak A, Moszura T, Siwińska A, Walkowiak J, Bobkowski W. Influence of ablation therapy on the quality of life in children with supraventricular tachycardia. Eur Rev Med Pharmacol Sci. 2017 May;21(10):2550-2559.*
Wskaźnik Impact Factor ISI: 1.778
Punktacja Min. Nauki: 20.000
3. *Emilia Szafran, Artur Baszko, Anna Bukowska-Posadzy, Agata Łażniak, Tomasz Moszura, Aldona Siwińska, Jarosław Walkowiak, Waldemar Bobkowski. Do children with supraventricular tachycardia treated with ablation therapy have similar quality of life as healthy children? Journal of Medical Science 2017;86(2)*
Punktacja Min. Nauki: 10.000
Index Copernicus – ICV 94.06.

Dołączone trzy prace monotematyczne opublikowane zostały w renomowanych i recenzowanych czasopismach z listy filadelfijskiej, jak również mają polską punktację MNiSW. We wszystkich Doktorantka jest pierwszym Autorem a Promotor Autorem Seniozem. Autorka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej na wykonanie omawianych badań. Materiał jest jednorodny, grupa kontrolna właściwie dobrana i każda z kolejnych prac pogłębia wiedzę na temat jakości życia dzieci po leczeniu częstoskurczu nadkomorowego (SVT).

W pierwszej pracy Autorka i Współpracownicy ocenili jakość życia u 180 dzieci w wieku od 7-18 lat z częstoskurczem nadkomorowym w porównaniu z grupą kontrolną 83 dzieci zdrowych, prawidłowo dobraną pod względem wieku i płci (tabela 1).

Na podstawie wersji krótkiej kwestionariusza World Health Organization Quality of Life Autorka stwierdziła, że medyczne i psychologiczne parametry jakości życia u chorych z częstoskurczem nadkomorowym (SVT) są znacząco niższe w porównaniu z grupą kontrolną. Wykazała równocześnie, że stworzony na potrzeby projektu badawczego kwestionariusz specyficzny PARS – (Pediatric Arrhythmia Related Score) jest dobrym narzędziem oceniającym jakość życia chorych z SVT.

W drugiej pracy, Autorzy analizują się grupą 122 dzieci z SVT, które zostały poddane skutecznej ablacji serca. Oceniono jakość życia u tych chorych przed ablacją a następnie w tej samej grupie 6 miesięcy po ablacji. Wykazano znaczącą poprawę jakości życia pacjentów po ablacji ($P < 0,0001$).

Trzecia z prac oparta jest na tym samym materiale badawczym 122 pacjentów z SVT. Tu jednak grupę z SVT porównano z grupą 83 zdrowych dzieci. W pracy analizowano, czy dzieci z SVT po leczeniu ablacją mają podobną jakość życia do dzieci zdrowych. Grupa kontrolna była dobrze dobrana w zakresie płci, wieku, miejsca zamieszkania, jak również wykształcenia ($p > 0,05$). Analizę porównawczą dokonano po 6 miesiącach po ablacji. Stwierdzono, że jakość życia dzieci po ablacji była porównywalna do jakości życia dzieci zdrowych, natomiast analiza przy udziale ankiety PARS wykazała, że u dzieci z SVT, funkcjonowanie zarówno fizyczne jak i psychologiczne nadal pozostawało gorsze w porównaniu z grupą kontrolną.

Patrząc na wyniki wszystkich 3 prac należy podkreślić, że Doktoranta dokonała dogłębnej i wielokierunkowej analizy jakości życia u dzieci po leczeniu SVT zabiegiem ablacji.

We wnioskach końcowych Autorka i Współpracownicy stwierdzili, że

- u dzieci z SVT jakość ta jest gorsza w porównaniu z dziećmi zdrowymi, natomiast rodzaj SVT jak również czas trwania częstoskurczu nie mają istotnego wpływu na oceniane parametry jakości życia.
- większa liczba napadów tachyarytmii, jak również stosowanie leków antyarytmicznych wiążą się z pogorszeniem jakości życia u dzieci z SVT przed ablacją.

- analiza po 6 miesiącach wykazała poprawę jakości życia pacjentów leczonych ablacją w stosunku do grupy kontrolnej, jak również (jak wynika z pracy drugiej), poprawy jakości życia pacjentów z tej samej grupy przed i po ablacji serca.
- największą poprawę zanotowano w zakresie funkcjonowania fizycznego
- chorzy, którzy zażywali leki antyarytmiczne przed ablacją, jak również dzieci z najmłodszych grup wiekowych (7-12 lat) odnoszą największe korzyści po ablacji w zakresie poprawy jakości życia po ablacji.
- według oceny kwestionariusza niespecyficznego, jakość życia dzieci po skutecznym zabiegu ablacji jest porównywalna z dziećmi zdrowymi, jakkolwiek funkcjonowanie psychologiczne i fizyczne oceniane w kwestionariusze specyficznym PARS jest nadal gorsze w porównaniu ze zdrowymi rówieśnikami.

Z obowiązku pracy recenzenta, proszę Doktorantkę o wyjaśnienie stwierdzenia zawartego w ostatnim wniosku mówiącym, że „funkcjonowanie psychologiczne i fizyczne oceniane w kwestionariusze specyficznym PARS jest gorsze u dzieci po skutecznym zabiegu ablacji w porównaniu ze zdrowymi rówieśnikami”.

Innych uwag nie podaję.

Reasumując, wszystkie trzy prace są nowatorskie i wnoszą istotny wkład w poszerzenie wiedzy na temat jakości życia dzieci z arytmia serca. Prace mają jasno określone cele, materiał badawczy ma bardzo dużą liczebność, a zastosowana metoda badań i obliczeń statystycznych prawidłowa. Szczególnie przydatny i cenny okazał się autorski kwestionariusz PARS. W każdej z prac dyskusja napisana jest znakomicie i swoje analizy odwołuje do doświadczeń innych autorów, dzięki czemu czytelnik może z łatwością zapoznać się z wynikami z innych ośrodków. Na uwagę zasługuje starannie dobrane piśmiennictwo zawierające najnowsze prace autorów zagranicznych jak również polskich. Wszystkie prace cechuje staranność, tabele są bardzo czytelne i uzupełniają przedstawiane wyniki. Również końcowa część prac zawierająca omówienie ograniczeń (limitations) jest bardzo interesująca. We wszystkich, wnioski są jasno sformułowane i odpowiadają założonym celom,

Podsumowanie.

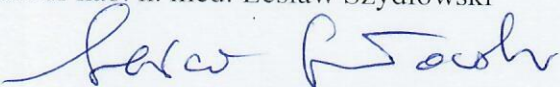
Recenzowany cykl prac spełnia wszelkie kryteria starania się o stopień doktora nauk medycznych gdyż:

1. Prace mają charakter oryginalnych,
2. Mają wysoką wartość naukową, są nowatorskie wyrazem czego jest opublikowanie ich w czasopismach recenzowanych posiadających wskaźnik oddziaływania IF.
3. Dołączono streszczenie w języku angielskim.
4. Ma formę spójnego monotematycznego zbioru 3 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych z listy filadelfijskiej obecnych w bazie PubMed oraz Index Copernicus
5. Doktorantka jest pierwszym autorem w wszystkich trzech pracach
6. Punktacja MNiSW 60 = punktów
7. Łączny IF=3,747
8. Doktorantka przedstawiła pisemne oświadczenia wszystkich współautorów prac tworzących cykl o wyrażeniu zgody na wykorzystanie danych publikacji do potrzeb przewodu doktorskiego.

Przedstawiony do oceny cykl 3 prac spełnia wszelkie wymogi określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, zatem wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie lek med. Emilii Szafran do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Równocześnie, wnoszę do Wysokiej Rady o **wyróżnienie rozprawy doktorskiej**, gdyż wszystkie dołączone 3 prace mają charakter prac nowatorskich, oryginalnych oraz mają wysoką wartość naukową, wyrazem czego jest opublikowanie ich w czasopismach recenzowanych posiadających wskaźnik oddziaływania IF a zatem spełniają kryteria ubiegania się o wyróżnienie.

Prof. dr hab. n. med. Lesław Szydłowski



Kierownik Katedry i Kliniki Kardiologii Dziecięcej
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach